

Nationale Jeugdzorgprijzen 2014

Rapport vakjury

De Nationale Jeugdzorgprijzen staan dit jaar in het teken van de transformatie van de zorg voor jeugdigen. Met de transformatie willen we bereiken dat *meer kinderen zo goed mogelijk kunnen meedoen en gezond en veilig opgroeien in de eigen omgeving met steun van ouders en medeopvoeders*. Hoe kunnen we vanuit dat perspectief een beter stelsel creëren? Een stelsel zonder schotten, waar optimale zorg en preventie het uitgangspunt zijn en integraal werken een vanzelfsprekendheid. Waar professionals en bestuurders van instellingen op grond van kennis én vertrouwen samenwerken met lokale bestuurders, onderwijs, cliënten en burgers. Kortom: een stelsel dat verbindt, zich stelselmatig verbetert en niet versnipperd of polariseert. En hoe zorg je ervoor dat de kwaliteit van preventie, jeugdhulp en jeugdbescherming verbetert, de druk op gespecialiseerde zorg afneemt, zwaardere zorg meer in de dagelijkse context van gezinnen geboden kan worden en jeugdbeleid meer kansen creëert voor alle jeugdigen?

Bij de beoordeling heeft de Vakjury nadrukkelijk gelet op de bijdrage aan deze transformatie. De Vakjury heeft gezocht naar projecten die gemeenten en instellingen kunnen inspireren en die een voorbeeld zijn van een 'duurzame' vernieuwing. Want in feite is de sector voortdurend in transformatie, in beweging. Als er iets duidelijk is geworden - ook na zo'n 10 jaar jeugdzorgprijzen - dan is het wel dat de sector een enorme creativiteit ten toon spreidt, maar ook een grote versnippering laat zien aan lokale initiatieven. Het is de uitdaging hoe we die vernieuwingskracht kunnen bundelen tot meer duurzame vernieuwing.

Dit jaar zijn er 81 projecten en plannen ingestuurd voor de Nationale Jeugdzorgprijzen 2014. Hoe is de Vakjury te werk gegaan? Eerst is op basis van de algemene criteria een voorselectie gemaakt van 25 projecten. Die selectie is vervolgens door de voltallige jury bestudeerd en beoordeeld op met name de relevantie voor de transformatie van de zorg voor jeugd. In de discussie en weging van het eindoordeel waren de volgende vragen leidend:

- Draagt het project bij aan de transformatie van de zorg voor jeugd? Op welke manier?
- Is het project vernieuwend en overdraagbaar?
- Vraagt het project van professionals en organisaties een omslag van cultuur of werkwijze?
- Wordt er samengewerkt, worden schotten beslecht?
- Draagt het project (in potentie) bij aan duurzame verbetering in de sector?

De jury heeft daarnaast ook gezocht naar een zekere spreiding van de nominaties over verschillende thema's en domeinen.

Op grond hiervan selecteerde de vakjury na rijp beraad zes projecten die het best aan deze criteria voldoen. Vervolgens heeft de jury uit die genomineerden het in hun ogen beste project gekozen. De jury vond het doornemen van de inzendingen zeer inspirerend. Het gaf een goede indruk van de manier waarop velen in de jeugdsector actief betrokken zijn bij de transformatie. Dat is een collectieve goede vermelding waard. De jury dankt dan ook iedereen voor het inzenden van de projecten.

Juryleden waren:

- Kitty de Laat, bestuurder welzijnsorganisatie Vivaan Noord-Brabant en voorzitter Verdiwel
- Erna Hooghiemstra, lector Avans Hogeschool
- Peter Dijkshoorn, kinder- en jeugdpsychiater en bestuurder Accare Groningen
- Corrie Noom, voormalig wethouder Zaanstad
- Kees Bakker, bestuurder Nederlands Jeugdinstituut, tevens voorzitter vakjury

De Vakjury is tot de volgende nominaties gekomen:

1. Preventief Interventie Team (PIT). Ingediend door Gemeente Amsterdam

Diverse Partners: o.a. Altra, Bureau Jeugdzorg Agglomeratie Amsterdam, de Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling, MEE, het Leger des Heils, de Dienst Openbare Orde en Veiligheid, de Raad voor de Kinderbescherming, de Stichting Aanpak Overlast Amsterdam, Spirit, de Universiteit van Leiden, de William Schrikkergroep en 16 basisscholen in Amsterdam

Het Preventief Interventie Team is een multidisciplinair team dat vroegtijdig risicokinderen opspoorst, contact legt met de gezinnen en passende hulp op gang brengt. De Pit medewerkers zijn gedetacheerd vanuit de moederorganisaties en onder gemeentelijke regie gebracht. De aanpak beoogt een gezonde ontwikkeling van risicokinderen te bevorderen en jeugdcriminaliteit en onveiligheid te verminderen. De aanpak is gericht op het hele systeem om het kind: gezin, school, jeugdhulp e.d. en gebaseerd op zorgvuldig onderzoek van de problematiek (en onderliggende oorzaken), sociale leerbaarheid en neurowetenschap. Men beoogt interventies zo licht mogelijk in te zetten en daarmee ook inzet van zwaardere interventies en zorg in een later stadium te voorkomen. Het lukt om bij 98 procent van de risicogezinnen in contact te treden. Onderzoek van Universiteit Leiden laat een forse vooruitgang op meerdere gebieden bij de kinderen zien.

Oordeel vakjury:

Het PIT toont aan dat investeren in een vroegtijdige aanpak van hoog-risico kinderen, waarbij alle relevante partijen zijn betrokken, loont. Daarmee wordt voorkomen dat deze kinderen uitvallen of afglijden en dat later zwaardere (en duurdere) interventies noodzakelijk zijn. Sterk is de multi-disciplinaire samenwerking over de instituties heen, de systeemgerichte aanpak (gezin en school) en de evidence based praktijkontwikkeling. De resultaten zijn veelbelovend.

2. 99 gram. Ingediend door Accare kinder- en jeugdpsychiatrie Groningen/ Drenthe

Met de website 99gram wordt op een eigentijdse en laagdrempelige manier ggz-zorg aangeboden aan meiden tussen 14 en 23 jaar die kans lopen op het ontwikkelen van een eetstoornis of deze al hebben. Hier kunnen jongeren informatie krijgen, met een behandelaar of diëtist chatten of mailen, met lotgenoten op een forum communiceren, een zelftest doen, een zelfhulpmodule volgen of een online behandeling. Ondersteuning, zelfhulp en advies zijn gratis, on-line behandeling kost €1200, tegen face-to-face €3400. De website werkt voor heel Nederland en kent geen geografische grenzen. *NB Dit project is tevens genomineerd voor de gezamenlijke prijs van de vak- en de cliëntjury.*

Oordeel vakjury:

Een heel goed voorbeeld van een kosteneffectieve aanpak van specifieke problematiek door de combinatie van webbased interactieve informatie, zelfhulp en professioneel advies en behandeling. Daarmee kan meer maatwerk worden geleverd, op momenten en manieren die bij de meiden passen en daardoor meer effect worden bereikt en kunnen tegelijk kosten worden bespaard. Specifieke expertise is zo breed en gemakkelijk toegankelijk en hoeft niet overal lokaal te worden georganiseerd¹.

3. Generiek Gezinsgericht Werken, ingediend door Bureau Jeugdzorg Amsterdam.

Generiek Gezinsgericht Werken (GGW) werkt volgens het principe: één gezin, één plan, één medewerker. De werkwijze combineert verschillende effectief gebleken elementen uit onder andere de Deltamethode, Eigen Kracht Conferentie; aanpak overlastgevende multiprobleemgezinnen en

---

¹ Dat is tevens een knelpunt in het licht van de decentralisatie van de zorg voor jeugd naar gemeenten: kan goedkopere zorg die landelijk wordt geboden nog worden gefinancierd?

Functional Family Parole Services. Medewerkers leren doorlopend bij door te reflecteren op hun handelen en de uitkomsten hiervan. Iedere gezinsmanager hanteert daarbij integraal gezinsgericht casemanagement. Als de juiste zorg niet voorradig is, escaleert de gezinsmanager onmiddellijk in plaats van met lichtere zorg genoeg te nemen. GGW is een onderdeel van een totale transformatie van bureau jeugdzorg Amsterdam gericht op meer veiligheid met minder dwangmaatregelen.

Oordeel vakjury:

Een overtuigende vernieuwing van de jeugdbescherming dat navolging verdient. Niet alleen wat betreft de methodiek maar vooral ook de wijze van innoveren van de gehele organisatie. De resultaten zijn veelbelovend.

4. Methodiek Gezamenlijk Inschatten van Zorgbehoeften. Ingediend door Academische Werkplaats Jeugd NZH

Het project Gezamenlijk Inschatten van Zorgbehoeften behelst een methodiek die professionals helpt om samen met ouders en/of jeugdigen te komen tot een gezamenlijke zorgbehoefte-taxatie.

De methodiek bestaat uit een serie innovatieve, integrale, leeftijd- en context specifieke taxaties die flexibel ingezet worden in verschillende contexten en bij allerlei soorten beoordeling- en beslissingsmomenten. Aan de hand van de methodiek neemt de professional een coachende rol aan en voert gesprekken met jongere en ouders, in plaats van beoordelend als expert op te treden in het taxatieproces. De GIZ methodiek is het resultaat van samenwerking tussen praktijk, beleid, onderwijs en onderzoek in het kader van de zogenaamde Academische Werkplaatsen.

Oordeel vakjury:

Het GIZ is een geslaagd voorbeeld van een samenwerking tussen praktijk, beleid en onderzoek met een innovatief resultaat dat zeer bruikbaar is in de transformatie. Het geeft inhoud aan het versterken van de dialoog tussen ouders, jeugdigen en professionals als het gaat om vaststellen van zorgbehoefte.

5. Sterk in de klas. Ingediend door Triade Flevoland

Sterk in de Klas is een arrangement van zorg voor jeugd binnen het onderwijs en de kinderopvang. Een medewerker vanuit de jeugdzorg gaat voor een afgesproken aantal uur per week in een school en kinderopvang aan het werk. Onder regie van de school of opvang wordt ondersteuning geboden aan het kind, het gezin en de leerkracht. Het streven is dat door deze eenduidige aanpak het kind niet alleen beter tot leren zal komen, maar ook zijn sociaal-emotioneel functioneren wordt vergroot. De ondersteuning is erg laagdrempelig, indicatie is niet nodig. Maar ook kan door de korte lijnen sneller worden op- en afgeschaald naar specifiekere zorg. Samenwerking en transfer van kennis tussen algemene en specifieke voorzieningen en expertise maken een flexibele en integrale aanpak mogelijk. De medewerker is rechtstreeks en snel te bereiken voor ouders, kind en school.

Oordeel vakjury:

Een goed voorbeeld van samenwerking tussen algemene en specifieke jeugdzorg- en onderwijsvoorzieningen en daarmee van integrale transformatie van jeugdzorg en passend onderwijs. Door inzetten van expertise van achteren (specifieke voorzieningen) naar voren (algemene voorzieningen) wordt de 'eigen kracht' van jeugdigen, ouders, leerkrachten en andere medeopvoeders én inclusie, deelname aan het gewone leven, versterkt.

Winnaar vakprijs Nederlandse Jeugdzorgprijzen 2014: Preventief Interventie Team (PIT) Amsterdam

Door de vakjury is – naast de hieronder genoemde 5 projecten - nog een zesde project genomineerd: het Blogboek ingediend door de stichting Inklus. Uiteindelijk heeft dit project *de gezamenlijke prijs van vak- en cliëntenjury* gewonnen.

De vakjury kwam m.b.t. het Blogboek tot het volgende oordeel:

Innovatief is dat het blogboek door ouders zelf als ervaringsdeskundigen is ontwikkeld. Ouders zijn dan ook de regievoerder over het blogboek, waarin alle betrokkenen bij de ontwikkeling en/of zorg voor het kind: school, jeugdhulp, jongeren, ouders, opvang, mantelzorgers etc. informatie delen. Daarmee wordt de samenwerking tussen alle betrokkenen gestimuleerd en de ouderregie verbeterd.

Als tweede project voor de gezamenlijke prijs is door de vak- en cliëntenjury genomineerd het project 99 gram, ingediend door Accare.